

SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
Magdalena Rzeczkowska

Warszawa, 25 kwietnia 2022 roku

Sprawa: Pismo Rzecznika Praw
Obywatelskich z 14 marca 2022 r.
nr VII.501.41.2022.KZ

Znak sprawy: DZP11.055.1.2022

Kontakt: Sekretariat DZP
tel. +48 22 694 38 60
e-mail: sekretariat.dzp@mf.gov.pl

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie,

dziękuję za przekazane uwagi do ustawy z dnia 29 października 2021 r. *o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2021, poz. 2105) w zakresie zmian w prawie podatkowym. Z otrzymanej korespondencji wynika, że do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich zwracają się obywatele z prośbą o interwencję w tym zakresie. Ponadto w niniejszym piśmie wskazuje się na problematyczne kwestie związane ze zwiększeniem uprawnień organów podatkowych w związku z wejściem w życie z dniem 1 lipca 2022 r. znowelizowanego art. 48 ustawy z 16 listopada 2016 r. *o Krajowej Administracji Skarbowej* (Dz.U. z 2021 r. poz. 422, z późn. zm.).

W związku z powyższym Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się o wyjaśnienie wprowadzonej zmiany art. 48 w ustawie *o Krajowej Administracji Skarbowej* wskazując, iż rozszerzenie zakresu uprawnień do tajemnicy bankowej w odniesieniu do organów KAS już na etapie postępowania przygotowawczego w sprawie, kiedy nie występuje jeszcze podejrzany, może wpłynąć na poszerzenie zakresu przekazywanych danych objętych tajemnicą bankową oraz stwarza obawę realizacji upoważnienia ustawowego do ustaleń z rachunku bankowego, już w toku sprawy „in rem”. Ponadto zmieniony przepis art. 48 ustawy *o Krajowej Administracji Skarbowej* rozszerza katalog podmiotów uprawnionych do uzyskania ww. informacji

o naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla danego podatnika oraz zakres informacji przekazywanych przez banki organom administracji skarbowej.

Odnosząc się do zagadnienia związanego z rozszerzeniem dostępu do tajemnicy bankowej należy wskazać, że celem zmienionego przepisu art. 48 ustawy o *Krajowej Administracji Skarbowej* jest ujednoczenie oraz doprecyzowanie uprawnień Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie dostępu do informacji bankowych w przypadku, gdy organy KAS prowadzą postępowanie przygotowawcze dotyczące osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej w zakresie tej osoby fizycznej, osoby prawnej i jednostki niemającej osobowości prawnej, niezależnie albo zanim zostaną wszczęte procedury podatkowe (kontrola celno-skarbowa, kontrola podatkowa, postępowanie podatkowe).

Należy zauważyć, że naczelnik urzędu skarbowego może prowadzić równoległe i niezależnie dwa postępowania: kontrolne lub podatkowe i postępowanie przygotowawcze w sprawie karnej skarbowej. Powyższe uzasadnia rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do uzyskania informacji bankowych o naczelnika urzędu skarbowego prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

Podkreślenia wymaga, iż organy KAS prowadzą takie postępowanie przygotowawcze jedynie w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego i co ważne, po formalnym wszczęciu postępowania przygotowawczego. Zatem zmieniony przepis art. 48 ustawy o *Krajowej Administracji Skarbowej* nie może być stosowany bez uzasadnionej przyczyny i bez powiązania z popełnionymi czynami, które są przedmiotem prowadzonego już postępowania przygotowawczego w sprawie osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa.

W aktualnie obowiązującym stanie prawnym organy KAS mogą na pisemne żądanie uzyskać od banków informacje dotyczące kontrolowanego albo strony postępowania podatkowego w przypadku wszczęcia kontroli podatkowej albo w toku postępowania podatkowego. Uprawnienia te wynikają wprost z ustawy o *Krajowej Administracji Skarbowej* (art. 49) i ustawy *Prawo bankowe* (art. 105 ust.1 pkt 2 lit. e tiret czwarte).

Zmieniony przepis art. 48 ustawy o *Krajowej Administracji Skarbowej* nie może być stosowany bez uzasadnionej przyczyny i bez powiązania z popełnionymi czynami stanowiącymi przedmiot postępowania przygotowawczego prowadzonego w sprawie osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa. Podatnicy nie muszą się zatem obawiać o nadużywanie wprowadzonej zmiany przepisów, bowiem w okresie już obowiązujących regulacji nie stwierdzono ich nadużywania. Dane przekazywane przez banki są chronione tajemnicą skarbową, którą regulują szczegółowo przepisy ustawy *Ordynacja podatkowa* (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540, z późn. zm.).

Warto też zaznaczyć, że przepis art. 48 ustawy o *Krajowej Administracji Skarbowej* stanowi uzupełnienie do ustawy *Prawo bankowe* i nie może być stosowany rozszerzająco, bowiem granicę stosowania wyznacza przepis art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. e cyt. ustawy, tj. w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przeciwko osobie fizycznej.

Końcowo odnosząc się do zgłoszonych uwag w zakresie zmienionego brzmienia przepisu art. 48 ustawy o *Krajowej Administracji Skarbowej* należy wskazać, iż zostanie on poddany ponownej analizie w celu jego ewentualnej zmiany.

Natomiast odnośnie wskazanych w piśmie przez Rzecznika Praw Obywatelskich wystąpień związanych z indywidualnymi skargami obywateli, w związku z wejściem w życie nowych przepisów podatkowych informuję, że Ministerstwo Finansów sukcesywnie odpowiada na wystąpienia.

Z wyrazami szacunku

Sekretarz Stanu
Szef Krajowej Administracji Skarbowej

Magdalena Rzeczowska

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/